

JOPPI

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Jatkuvan oppimisen kehittäminen alueellisissa ESR+ -hankkeissa

1. JOHDANTO

JOPPI - Jatkuvan oppimisen Suomi -koordinaatiohanke muodostaa ajankohtaista tilannekuvaa alueellisista jatkuvan oppimisen ESR+ -hankkeista. Selvitystyö luo kuvaa siitä, mitä jatkuvan oppimisen alueellisissa hankkeissa tapahtuu, mille toimi- ja koulutusaloille ne asettuvat, mitä niissä tehdään sekä miten ne ovat alueellisesti jakautuneet.

Alueellisten ESR+ -hankkeiden rahoituspäätöksistä vastaavat alueelliset Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY): Häme, Keski-Suomi, Etelä-Savo ja Pohjois-Pohjanmaa. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmassa jatkuvan oppimisen teema sisältyy ohjelman toimintalinjaan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR+), erityistavoitteeseen 4.2 uutta osaamista työelämään.

Mikä on ESR+ -hanke?

Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) tukee EU:n työllisyys-, sosiaali-, koulutus- ja osaamispolitiikkojen toteuttamista ja näiden alojen rakenneuudistuksia. ESR+ -ohjelmakauden 2021–2027 teemana on Uudistuva ja osaava Suomi. Suomessa ESR+ -rahoitusta kohdennetaan työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukeviin kehittämishankkeisiin. ESR+ -hankepäätökset tehdään ELY-keskuksissa.

Lue lisää:

- [Euroopan sosiaalirahasto plus \(ESR+\) Rakennerahastot](#)
- [Euroopan sosiaalirahasto plus - Eurahoitusneuvonta.fi](#)

2. HANKETIETOJEN HAKU

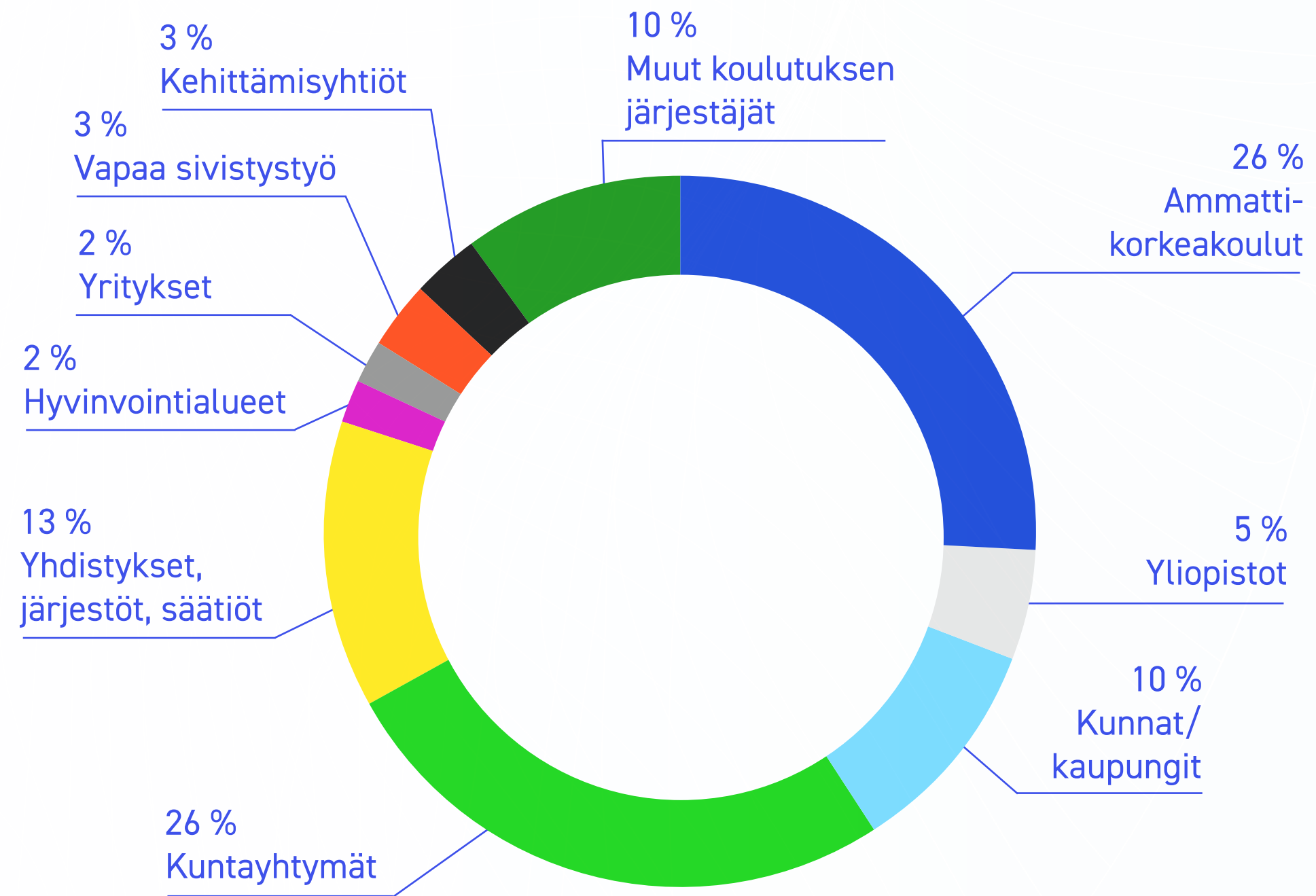
Tiedot koottiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen digitaalisesta EURA 2021 -tietopalvelusta sekä ELY-keskusten rahoitusasiantuntijoilta. Tietojärjestelmässä käytettiin hakusanoja, kuten jatkuva oppiminen, aikuiskoulutus, ammatillinen koulutus ja lisäkoulutus. Tässä hakuotoksessa oli mukana 1.1.2023–31.12.2023 käynnistyneitä alueellisia jatkuvan oppimisen ESR+ -hankkeita siltä osin, kun hankkeiden tietoja oli selvitystyön aikaan käytettävissä. Tilannekuva kokonaisuudessaan päivittyy ja täydentyy uusien vuonna 2024 ja sen jälkeen myönnettyjen rahoituspäätösten jälkeen. Tässä selvityksessä laadullisen tilannekuvan luomiseen on hyödynnetty kyselyyn perustuvaa kartoitusta, johon saivat osallistua tässä otoksessa olevien hankkeiden päätoteuttajat. Kartoituksessa selvitettiin mm. hankkeen onnistumisia, tuloksia sekä haasteita, joita kehittämistyössä on havaittu tähän mennessä. Kartoituksen vastausprosentti oli noin 75 %.
Jatkossa tiedon kokoaminen painottuu EURA 2021 -tietopalvelun hyödyntämiseen sekä kyselyihin hankkeiden päättyessä.

3. SELVITYKSEN TULOKSIA

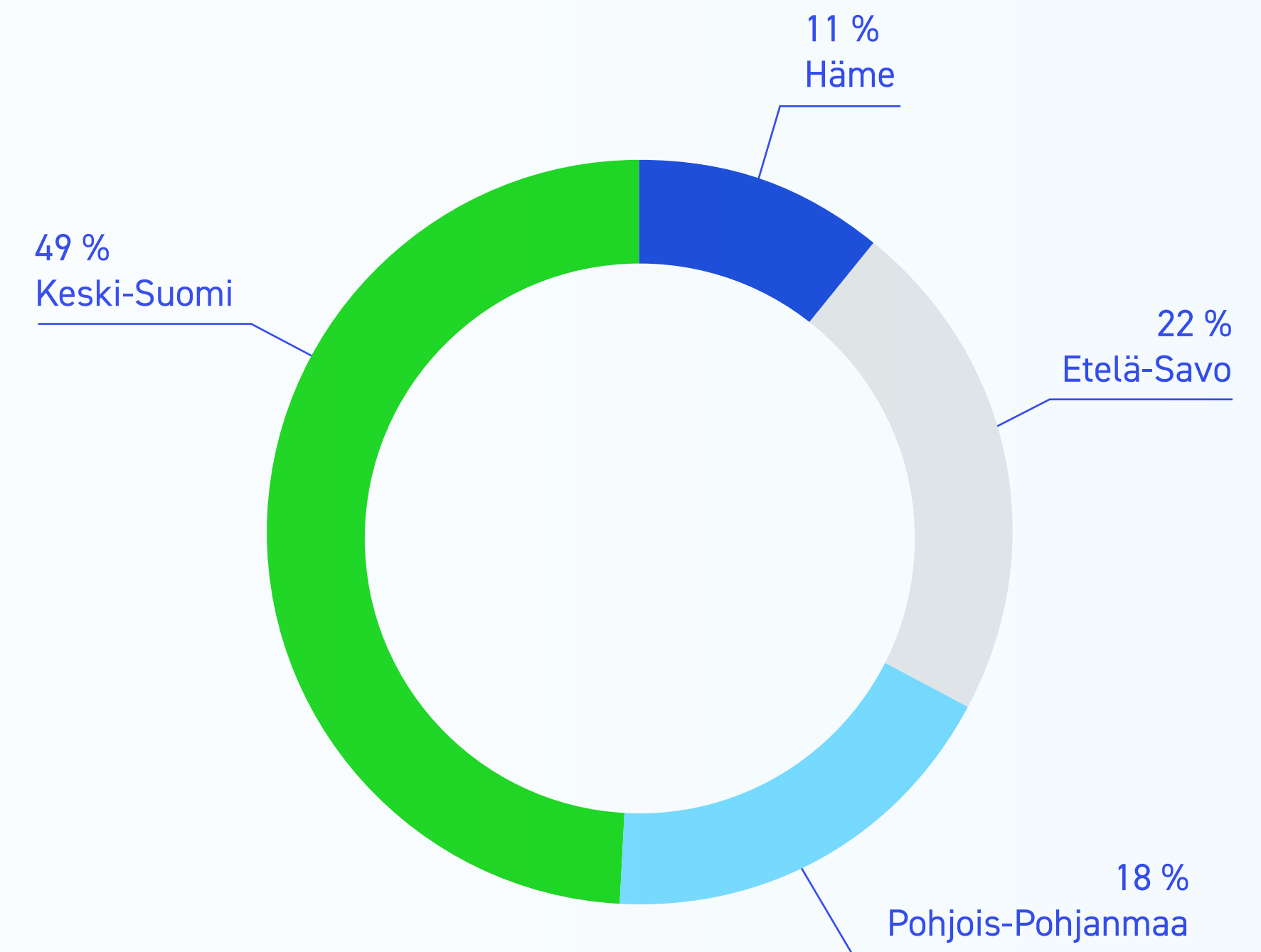
3.1 Alueelliset jatkuvan oppimisen ESR+ hankkeet

Alueellisia jatkuvan oppimisen ESR+ -hankkeita on yhteensä 45. Näistä ryhmähankkeita on 13, joissa osatoteuttajia on yhteensä 25. Yksittäisiä hankkeita on seitsemän. Ryhmähankkeissa päätoteuttajat ovat pääasiassa ammattikorkeakouluja. Jatkuvaa oppimista kehittävät erilaiset toimijat, kuten ammattikorkeakoulut ja yliopistot, ammatillisen koulutuksen järjestäjät, yritykset, kansalaisopistot sekä alueiden kunnat, yhdistykset ja järjestöt sekä yksi kehittämissyhtiö, yritys ja hyvinvointialue. Kaikki hankkeet ovat käynnistyneet 31.12.2023 mennessä. Niiden joukossa on 17 erilaista alkamis- ja päättymisaikaa ajanjaksolla 1.1.2023–31.10.2026. Aktiivisin toimintavuosi tässä otoksessa on 2025. Kuviossa 1 hanketoimijat jaoteltuna taustaorganisaation sekä Kuviossa 2 rahoituksista vastaavien ELY-keskusten mukaan.

Kuvio 1.
HANKETOIMIJIJAT TAUSTAORGANISAATION MUKAAN.

Kuvio 2.
HANKKEIDEN PROSENTUAALINEN JAKAUTUMINEN RAHOITUKSISTA VASTAAVISSA ELY-KESKUKSISSA.

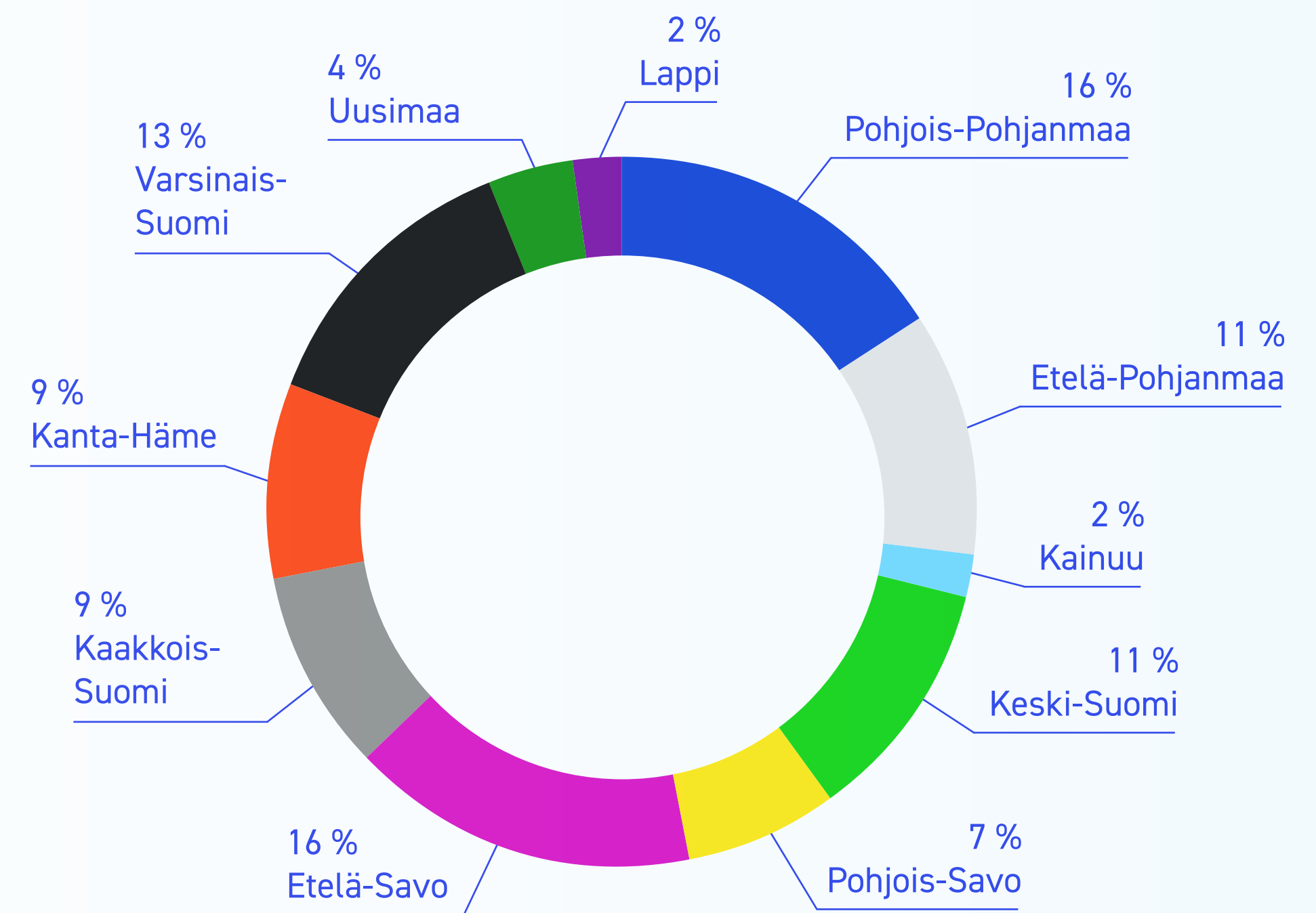

Hankkeet levittyvät laajasti ympäri Suomea ja eri maakuntia.

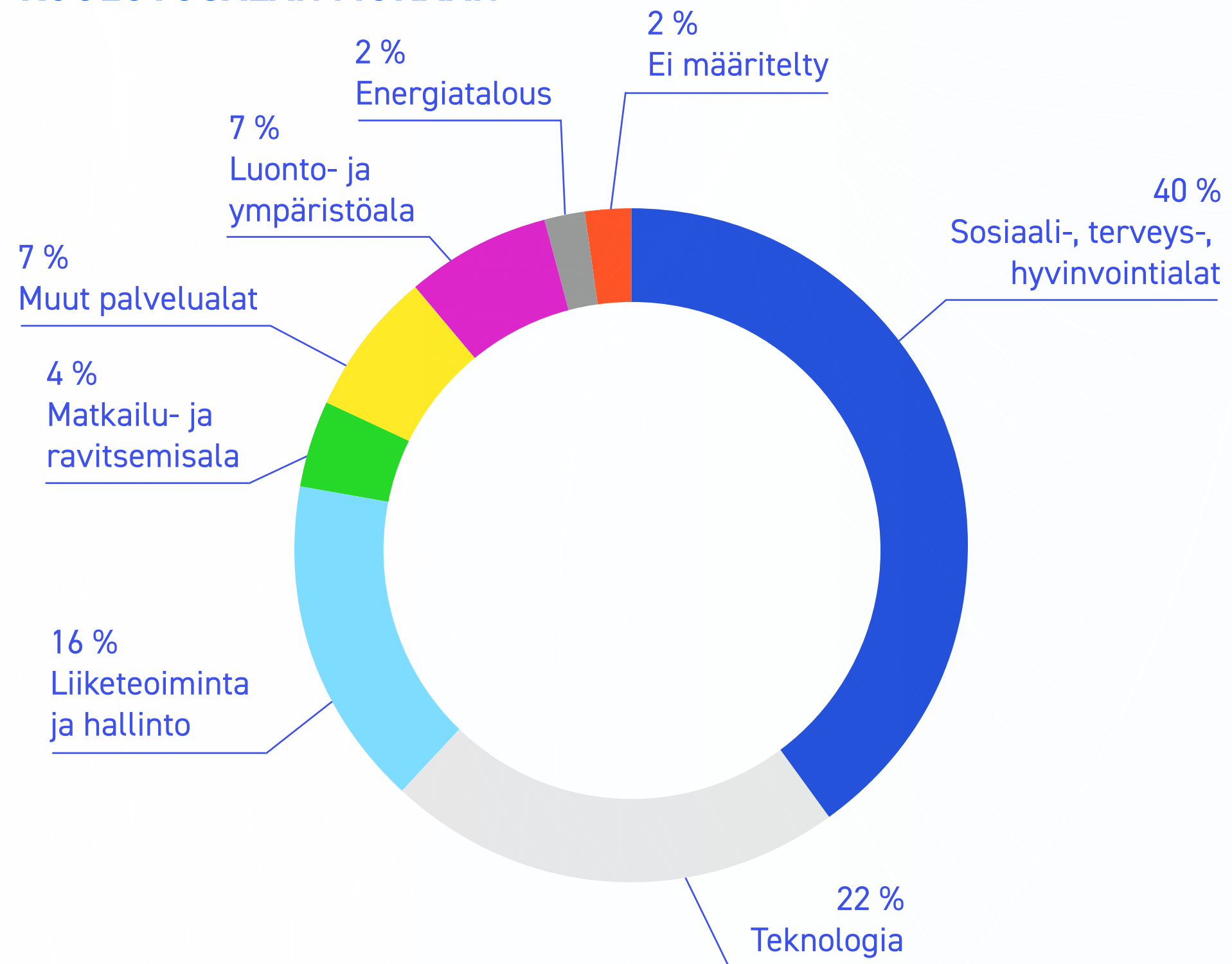
Tässä selvityksessä on hankkeita mukana yhdestätoista eri maakunnasta ja alueelta. Ryhmähankkeessa voi olla hanketoimijoita eri maakunnista. Kuviossa 3 hankkeiden maakunnallinen jakautuminen.

Hankkeiden toimialat jakautuvat seitsemään eri toimi- ja koulutusalaan. Yksi hankkeista ei ole toimialasidonnainen. Osa hankkeista toteutuu myös toimi- ja koulutusalojen yli. Koulutus- ja toimialoista eniten edustettuina ovat sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala sekä teknologia-ala. Kuviossa 4 hankkeiden toimi- ja koulutusaloihin liittyvä jakauma.

Kuvio 3.
HANKKEIDEN PROSENTUAALINEN JAKAUTUMINEN
MAAKUNTIEN NÄKÖKULMASTA.

Kuvio 4.
HANKKEIDEN JAKAUTUMINEN TOIMI- JA
KOULUTUSALAN MUKAAN.

3.2 Mitä hankkeissa tehdään?

Aluehankkeissa kehittämistyötä tehdään kolmen eri pääteeman ympärillä

1. Kehitetään joustavia koulutusmalleja.
2. Vahvistetaan ja laajennetaan osaamista.
3. Ennakoidaan ja varmistetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.

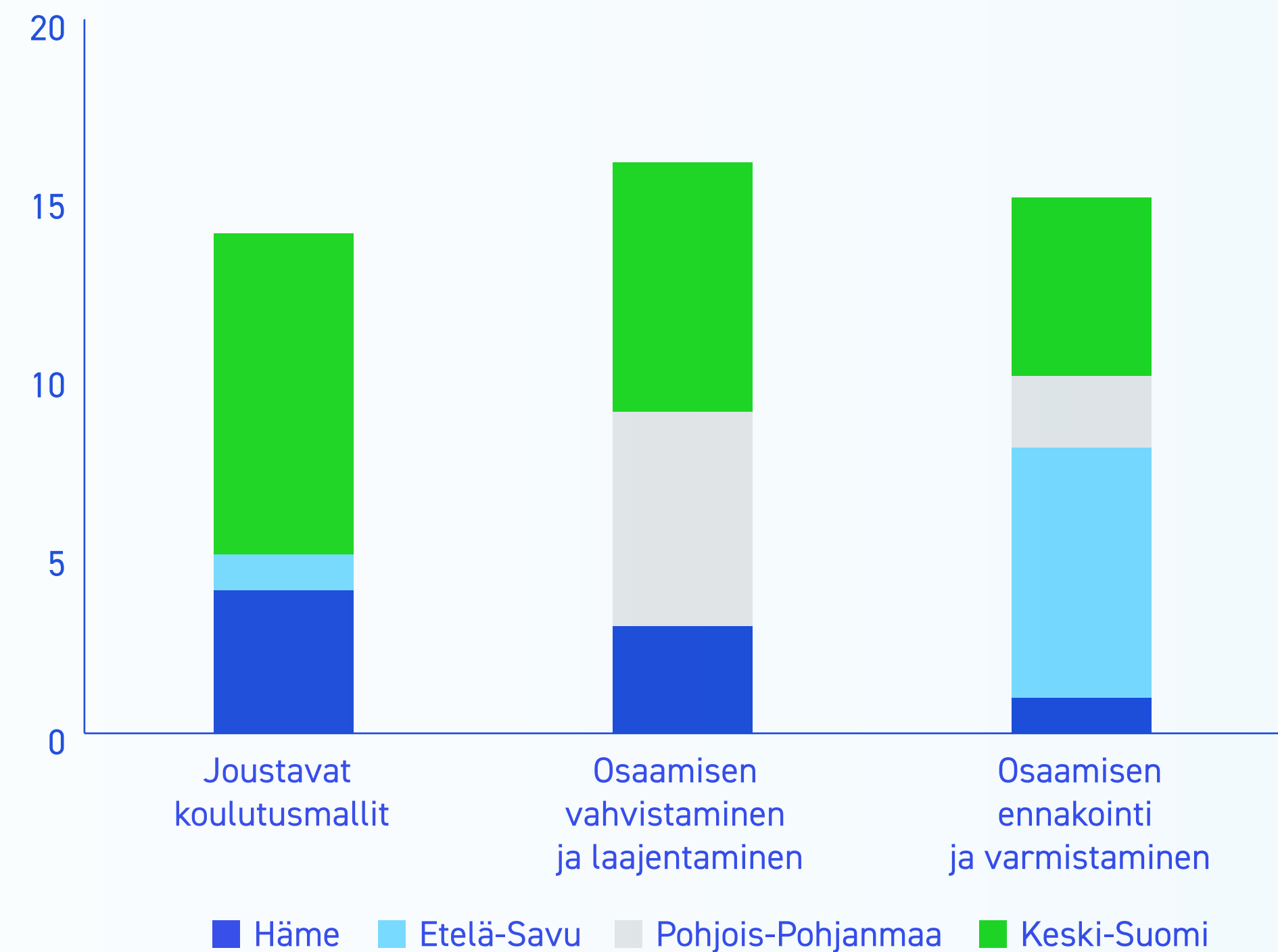
Kehitettävät koulutusmallit antavat uusia mahdollisuuksia opintojen pariin. Malleissa mm. pilotoidaan erilaisia koulutuksia ja kehitetään malleja, joiden avulla koulutusmahdollisuudet tulevat entistä paremmin työelämän tietoisuuteen ja syventävät oppilaitosten sekä työelämän välistä yhteistyötä. Osaamisen vahvistaminen ja laajentaminen ovat pääasiassa painottuneet erilaisiin kouluksiin eri toimialoilla. Osaamisen ennakointiin ja varmistamiseen liittyvät hankkeet ovat lähinnä työvoiman saatavuuteen, alan veto- ja pitovoimaan sekä teknologisiin ratkaisuihin liittyvien toimintatapojen kehittämistä ja varmistamista.

Edellä mainitut teemat ovat jakautuneet ELY-alueittain siten, että joustavia koulutusmalleja kehitetään Hämeessä, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa, jossa myös kahta muuta kehittämisteemaa esiintyy tasaisesti. Osaamisen vahvistamiseen ja laajentamiseen liittyvä kehittäminen toteutuu Etelä-Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla sekä Keski-Suomessa. Osaamisen ennakoitua ja varmistamista tapahtuu kaikilla neljällä ELY-alueella, mutta vahvimmin Etelä-Savossa. Teemat on jaoteltu hankkeiden päätoteuttajien mukaan. Kuviossa 5 esitetään hankkeiden kehittämisteemat ja rahoituksista vastaavat ELY-alueet.

3.3 Kehittämistyön onnistumisia ja verkostoituminen tähän mennessä

Yleiskuva hankkeiden tilanteesta näyttää, että hankkeet ovat käynnistyneet hyvin ja niiden yhteisvastuulliset määrälliset tavoitteet näyttävät toteutuvan. Pilotointeihin on ollut paljon hakijoita ja osallistujia, ja eri hankkeiden toimenpiteisiin osallistuneilta on tullut myönteistä palautetta.

Kuvio 5.
HANKKEIDEN KEHITTÄMISTEEMAT JA ELY-ALUEET.

Kehittämishankkeiden opiskelijoille suunnatuilla työpajoilla on ollut merkitystä alalla ja opintojen parissa pysymiseen. Opiskelijoiden aktiivisuus ja kiinnostus kehittämiseen ja kokeiluun ovat luoneet positiivisia onnistumisen kokemuksia. Hankehenkilöstö on innostunut ja motivoitunut.

Selvityksen kohteena olevilla hankkeilla verkostot ovat laajentuneet aiemmasta monipuolisemmin alan asiantuntijoihin ja yrityksiin. Laajoilla verkostoilla on ollut vaikutusta mm. hankkeen ja kehittämistyön näkyvyyteen.

Hanketoimijoiden verkostot koostuvat osatoteuttajista, kehittämissyhtiöistä tai kuntien/kaupunkien elinkeinotoimesta, ohjausryhmistä, toimialakohtaisista järjestöistä ja liitoista sekä oman oppilaitoksen eri yksiköistä tai koulutusaloista. Verkostoihin kuuluu myös kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja, yrityksiä, järjestöjä, liittoja, julkishallinto sekä muiden hankkeiden kautta tulevia verkostoja. Sosiaali- ja terveysalalla hankkeen toteuttajana nähdään myös hyvinvointialue, joka hankkeen toteuttajana ja toiminnan kehittäjänä sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla on vielä melko uutta.

Selvitykseen liittyvän kartoituksen ja vastausten perusteella ESR+ -hankkeissa päätoteuttajaorganisaatioissa työskentelee 49 henkilöä, joista päätoimisia on viisi. Lisäksi osatoteuttajaorganisaatioissa työskentelee 28 henkilöä, joista kaikki ovat osa-aikaisia. Hankehenkilöstön rekrytointi sekä henkilöstön vaihtuvuus ovat olleet kaksi keskeistä haastetta hankkeiden alussa ja edetessä.

3.4 Hankkeiden näkyvyys ja viestintä

Kaikille selvityksessä oleville hankkeille viestintä ja näkyvyys ovat tärkeitä. Hankkeita on esitelty maakunnallisissa tilaisuuksissa ja omassa toimintaympäristössä yksikkökohtaisesti. Esittelyjä ja webinaareja on toteutunut oman organisaation sisällä ja yhteistyökumppaneiden kesken. Alkuvuodesta 2023 käynnistyneet hankkeet ovat toteuttaneet yritysesittelyjä sekä osallistuneet mm. alan messuille.

3.5 Hankkeiden tuloksia tähän mennessä

Hankkeissa on luotu yhteistyöverkostoja sekä yhteinen keskusteluun ja viestintään liittyvä digitaalinen alusta päähankkeen ja osatoteuttajien hankkeiden välillä. Hankkeissa on tehty kartoituksia ja kyselyitä eri kohderyhmille ja niiden perusteella on tehty tarkempia toiminta- ja työsuunnitelmia. Alkuvuodesta 2023 alkaneiden hankkeiden osalta on tehty kokeiluja koulutusmalleista ja niihin liittyvistä koulutuksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alan hankkeessa on havaittu, että maahanmuuttajilla suomen kielen osaaminen on liian isossa roolissa, kun arvioidaan opiskelijan substanssiin liittyviä ammatillisia taitoja.

Hankkeille on luotu nettisivut, jota hanketoimijat pitävät näkyvyyden ja tiedon levittämisen näkökulmasta yhtenä tärkeimmistä tuloksista tähän mennessä.

4. KESKEISIÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

-
- Alueelliset ESR+ -kehittämishankkeet ovat käynnistyneet suunnitelman mukaan ja kehittämistoiminta on alkuvaiheessa.
 - Jatkuvan oppimisen hankkeiden määrittely on haastavaa.
 - Alueelliset hankkeet vahvistavat oppimista useilla toimialoilla: sosiaali- ja terveydenhuolto, luonto- ja ympäristöala, palvelualat ja teknologia.
 - Kehittämistyö jakaantuu kolmeen pääteemaan: kehitetään joustavia koulutusmalleja, vahvistetaan ja laajennetaan osaamista sekä varmistetaan ja ennakoitaan osaamistarpeita.
 - Alueellisesti hankkeet ovat jakautuneet neljän ELY-keskuksen ja 11 maakunnan alueelle.
 - Hankkeet ovat hyvin verkostoituneet ja kehittämistyötä tehdään myös maakuntien välillä.
 - Jatkuvan oppimisen hankkeet ovat myös osa työelämän kehittämistä ja päinvastoin.

Tässä selvityksessä olevat hankkeet ovat käynnistyneet pääasiassa suunnitelman mukaan ja niiden kehittämistoiminta on hyvin alkuvaiheessa.

Hankkeiden määrittely jatkuvan oppimisen hankkeeksi on haastavaa. Ei ole yksiselitteistä, mikä on jatkuvan oppimisen hanke. Sen tulkinta antaa mahdollisuuksia moneen suuntaan toimijasta tai tahosta riippuen. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmassa erityistavoite 4.2 sisältää jatkuvan oppimisen lisäksi muitakin osa-alueita, mm. työelämän kehittämisen. Jatkuva oppiminen on osa työelämän kehittämistä ja päinvastoin.

Jatkuvan oppimisen käsite vaatii enemmän avaamista eri toimijoiden keskuudessa myös jatkossa. Tiedon koonti jatkuvan oppimisen hankkeista on edellyttänyt EURA 2021 -tietojärjestelmän lisäksi laajasti keskusteluja eri tahojen kanssa. On mahdollista, että tässä otoksessa ja selvityksessä eivät ole mukana kaikki vuoden 2023 aikana alkaneet jatkuvan oppimisen ESR+ -hankkeet, johtuen edellä mainituista tulkinnoista, tiedon hakemisesta eri kanavista, tiedon kulkuun liittyvistä kysymyksistä sekä uudeltaisesta lähestymisestä ja yhteistyöstä aluehankkeisiin ja ELY-keskuksiin.

Kokonaiskuvan kannalta ei yksittäisten hankkeiden puuttuminen ole merkittävä haitta, ainakaan selvitystyön alkuvaiheessa.

Hankkeet liittyvät jatkuvaan oppimiseen monesta eri näkökulmasta ja tarjoavat opiskelijoille ja yrityksille käytännön mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan. Hankkeiden toimenpiteet vahvistavat jatkuvaa oppimista monilla eri toimialoilla, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon, luonto- ja ympäristöalan, palvelualan ja teknologian parissa. Hankkeiden avulla opiskelijoilla on mahdollisuus saada kontakteja yritysmaailmaan sekä valmiuksia työelämään.

Hankkeissa kehitetään malleja ja menetelmiä yhteiseen työskentelyyn yritysten kanssa ja parannetaan yritysyhteistyötä monin eri tavoin, mm. kehittämällä joustavia jatkuvan oppimisen palveluita yhdessä työelämän toimijoiden kanssa ja tukemalla työelämässä oppimista opintojen aikana. Korkea-asteella tavoitteena on myös tunnistaa, tunnustaa ja tehdä näkyväksi aiemmin työssä hankittua osaamista. Toimenpiteillä halutaan vahvistaa esimerkiksi työelämäyhteistyötä, alan veto- ja pitovoimaa sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.

Hankkeilla halutaan edistää yksilöllisten ja monimuotoisten, ajasta ja paikasta riippumattomien koulutuskokonaisuuksien tarjontaa eri aloilla. Hanketoimijoita on tasaisesti eri puolilla maata. Kolme ammattikorkeakoulua erottuu erityisen aktiivisina jatkuvan oppimisen toimijoina (useita hankkeita ja päätoteuttajan rooleja).

Hankehenkilöstö, myös osa projektipäälliköistä, on pääasiassa osa-aikaista. Hankkeen käynnistymiseen ja etenemiseen ovat vaikuttaneet hanketoiminnassa usein esille tulevat esteet: henkilöstöresurssit, henkilöstön vaihtuvuus ja muut henkilöstöön liittyvät muutokset, aikataulujen yhteensovittaminen eri tahojen kanssa sekä tekniset haasteet sen tarkemmin erittelemättä.

Hankkeet ovat kartoituksen mukaan hyvin verkostoituneet yksittäisten yritysten, julkishallinnon sekä eri alojen järjestöjen ja liittojen kesken. Tarkempaa kuvausta siitä, millaista verkostotyö on käytännössä, tai miten syvää tai systemaattista se on, ei tässä aineistossa käynyt ilmi.

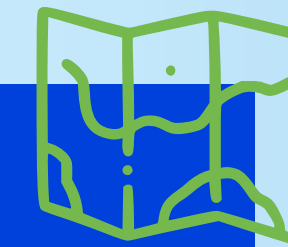
Kehittämistyön sisällön osalta hankkeet on jaettu kolmen eri pääteemaan: joustavia koulutusmalleja, osaamisen vahvistaminen ja laajentaminen sekä osaamisen ennakointi ja varmistaminen. Useissa hankkeissa on kuitenkin yksittäisiä tavoitteita, joista kehittämistoimenpiteet voitaisiin luokitella kahteen tai jopa kaikkiin kolmeen aiemmin esitettyyn teemaan. Tässä selvityksessä on valittu yksi teema, johon hankkeet tai hanke ensisijaisesti liittyy, vaikka kehittämistyötä tehdään laajemmalla rintamalla. Osaamisen vahvistaminen ja laajentaminen liittyvät koulutuksiin, ja toisaalta koulutus- ja toimintamallien kehittäminen voi pitää sisällään koulutusten pilotointia. Osaamisen ennakointi ja varmistaminen liittyy mm. kehittämistoimenpiteisiin, joilla halutaan varmistaa työvoiman saatavuutta tulevaisuudessa.

Hyvin monissa ryhmähankkeissa osatoteuttajia on mukana eri alueilta ja maakunnista suhteessa päätoteuttajaan. Ryhmähankkeissa tehdään laajaa yhteistyötä maakuntien sisällä ja niiden välillä koulutus- tai toimialasta riippumatta. Hankkeiden jaottelu maakuntien kesken on suuntaa antava, koska maakuntien virallinen luokittelu sekä käytäntöihin ja ihmisten tuntemuksiin perustuvat näkemykset poikkeavat jonkin verran toisistaan. Kaikille hankkeille

yhteistä on työelämä ja siihen liittyvä oppiminen jostain näkökulmista. Näitä ei tässä selvityksessä ole nostettu erikseen omiksi teemoikseen, koska työelämä ja siihen liittyvä oppiminen on peruslähtökohta jatkuvan oppimisen kontekstissa.

Viestinnän osalta hankkeet käyttävät tavanomaisia menetelmiä: esittelyt, messut, sähköposti, nettisivut ja sosiaalinen media. Hankkeiden tuloksia tullaan julkaisemaan aktiivisesti hankkeen aikana hankeverkoston lisäksi lähinnä nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Suuri osa hankkeista on niin alussa, ettei julkaistavia tuloksia vielä ole.

Lopuksi voidaan todeta, että selvitystyö on ollut tarpeellinen omalta osaltaan luomaan kokonaiskuvaa jatkuvan oppimisen kehittämistyöstä alueilla ja maakunnissa. Myös hanketoimijat ovat kaivanneet kokoavia tietoja alueiden hankkeista, joten suhtautuminen tähän selvitykseen on ollut myönteistä ja toivottua kehittäjätoimijoiden keskuudessa.

Selvityksen toteuttanut JOPPI – Jatkuvan oppimisen Suomi ESR+ -koordinaatiohanke on jatkuvan oppimisen valtakunnallisen teeman koordinaatiohanke. JOPPI-koordinaatiohanke on jatkuvan oppimisen asiantuntija ja sillanrakentaja. Valtakunnallisesta jatkuvan oppimisen teemasta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Rahoittavana viranomaisena toimii Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

Lisätietoja:

Erytisasiantuntija Annukka Norontaus,
annukka.norontaus@oph.fi
www.oph.fi/joppi

Tule mukaan:

- [JOPPI - Jatkuvan oppimisen Suomi LinkedIn -ryhmä \(LinkedIn\)](#)
- [Liity JOPPI-koordinaatiohankkeen yhteystietolistalle](#)

JOPPI – Jatka oppimista.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

JOPPI
Jatkuvan oppimisen Suomi